

Jaarverslag Archeologie 2019

De samenstelling van de Werkgroep Archeologie wijzigde licht aan het einde van het verslagjaar door de afmelding als lid wegens verhuizing en gevorderde leeftijd van Frits Arink. Jarenlang maakte hij deel uit van onze werkgroep, waarvoor onze grote dank. De groep telt sindsdien nog elf leden: Jac. Biemans (coördinator), Theo

Fransen, Jan van Heeswijk, Jan Jakobi, Tjieu van Geloven, Auke Langhout, Bas van de Pol, Frank Schoots, Ton van Tuel, Sjef Vlassak en Tinie Vlassak. De groep komt in principe niet bij elkaar maar onderhoudt via e-mail met elkaar in contact, tenzij er opgravingen of andere activiteiten georganiseerd worden.

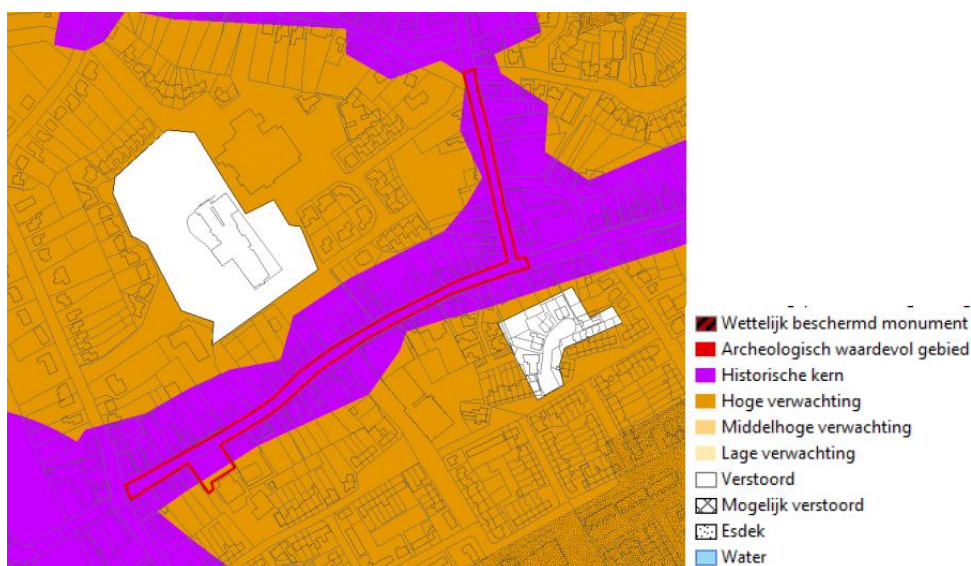
Grote opgravingen vonden er gedurende het verslagjaar 2019 niet plaats. Dat wil echter geenszins zeggen dat er niet aan archeologie werd gedaan. Wel werd regelmatig informatie verschaft aan archeologische onderzoeksbureaus die onderzoeken in onze gemeente uitvoerden. In 2019 ging dat onder meer om percelen aan de omgeving Schimmelstraat (plan De Neerlanden II) te Maarheeze, de Gastelseweg te Budel, de Dr. A. Mathijssenstraat en Treurenburgstraat te Budel. We waren betrokken bij, of werden geïnformeerd over onderzoeken aan de Gastelseweg in Budel (juni), Blake Beemd in Soerendonk (*zie foto*) en Vogelsberg Maarheeze (juli), Dorpsstraat te Budel (augustus). Over toekomstig onderzoek aan de Stationsstraat (*zie foto hieronder*) en de Neerlanden in Maarheeze kregen wij rapporten toegezonden.

In samenwerking met de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant en de Gemeente Cranendonck werd afgesproken om tijdens werkzaamheden voor het project “Gastelseweg, Waalstraat, Dommelstraat” in Budel en de Stationsstraat in Maarheeze toezicht te houden op eventuele archeologische sporen.

Hiertoe ondergingen twee kringleden, Jan Jakobi en Theo Martens (*zie foto*) een medische keuring en korte veiligheidskursus om te mogen werken in eventueel vervuilde grond. Sinds mei 2019 hebben we daardoor op dit vlak gecertificeerde archeologische toezichthouders binnen onze vereniging.

Gedurende het verslagjaar hadden de bestuursleden Biemans en Van Cranenbroek regelmatig contact met de gemeente (ambtenaren en wethouder Kuppens) ter borging van de archeologie in de plannen voor een nieuwe Jumbosupermarkt aan de Anton Mathijssenstraat in Budel. Een en ander gebeurde in goed overleg met regio-archeoloog Ria Berkvens, die met ons een vinger aan de pols houdt om de archeologie in beeld te houden voorafgaand aan de herinrichting van het terrein. De rapportage over het proefsleuvenonderzoek van eind juni 2017 dat behalve de locatie van de gracht van de voormalige 'burgt' ook enkele grond- en paalsporen aan het licht bracht, laat nog op zich wachten. Wij houden de ontwikkelingen nauwlettend bij.

Plangebied Stationsstraat Maarheeze

Heemkundekring 'De Baronie van Cranendonck'

<https://heemkundekringcranendonck.nl>

Hiervoor, maar ook in ander verband had de Werkgroep Archeologie met de regio-archeoloog van de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant (ODZOB), mevrouw Ria Berkvens, geregeld overleg.

Daarnaast staat onze werkgroep in nauw contact met de AWN-afdeling 23, de Archeologische Vereniging voor Kempen- en Peelland (AVKP) te Eindhoven. Aan hun nieuwsbrief wordt meegewerkt en aan de contactbijeenkomsten zo veel mogelijk deelgenomen. Ook volgen we de activiteiten van de Archeologische Vereniging Peel, Maas en Kempen in Limburg.

In februari bezocht bestuurslid en coördinator van de werkgroep Monumenten Toon van Cranendonck het pand van café 't Hof in Maarheeze en kon hij tijdens de verbouwing enige houtmonsters veiligstellen. Wanneer mogelijk kunnen we hier dendrochronologisch (jaarringen) onderzoek laten doen voor de datering van de balken.

In juni werd het pand op de hoek Mathijssenstraat-Van Baarsstraat gesloopt. Ook hier hebben leden van onze kring en werkgroep waarnemingen verricht. Bij sloop is helaas geen vergunning nodig maar kan volstaan worden met een melding. Daar kan geen archeologisch onderzoek worden opgelegd.

Opgraving Dorpsstraat Budel

In juli ontvingen wij van mevrouw Van den Broek-Aarts uit Budel een schenking bestaande uit een ca. 7 cm. hoog zogenaamd 'spinpotje', dat haar vader in de omgeving van het bruggetje over de Aa in de weg Soerendonk-Maarheeze had gevonden in de jaren vijftig. Het vermoedelijk 16de-eeuwse potje is ca. 7 cm. hoog, vervaardigd uit steengoed. De precieze functie is niet bekend, het ontleent zijn naam aan het feit dat het mogelijk werd het gebruikt om olie in te bewaren die gebruikt werd bij het spinnen (*zie foto*).

In september werd een deel van een boomstamp, door ons in de jaren tachtig opgegraven naast de kerk in Budel en sindsdien opgeslagen, onthuld als kunstwerk. Het kunstwerk is gemaakt door de Budelse kunstenaar Jan Bakermans naar een idee van Angeline Maas en Jorrit de Kort van Beeldentemmers. Aan hen heeft het bestuur de incomplete restanten van de boomstamwaterput overgedragen om deze een tweede leven te kunnen geven. De wel complete en gereconstrueerde boomstamp staat momenteel in het kasteeltje in Cranendonck. Tijdens een kleine ceremonie werden de eigenaar van de jarenlange opslag Jan Vermeulen en de Heemkundekring in de bloemetjes gezet. Tegelijk werd het kunstwerk uit het middeleeuwse hout, onderdeel van de wandelroute rond de fictieve ridder Kuno in het centrum van Budel, onthuld.

De Werkgroep Archeologie zal zich actief blijven inzetten om ons archeologische erfgoed, te beschermen en voor het voetlicht te brengen.

Namens de Werkgroep Archeologie

(Jac. Biemans)